

Bestemmingsmanagement

Informatiesessie Provinciale Staten Overijssel

SER Overijssel

14 mei 2025

Harry Webers

Voorzitter SER Overijssel

Bianca Veneklaas

Lid SER Overijssel namens VNO-NCW Midden /
(HISWA-RECRON)

Taken SER Overijssel

- Gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan Gedeputeerde Staten van Overijssel over het sociaaleconomisch beleid in de ruimste zin des woords.
- Consultatie over sociaaleconomische beleidsmaatregelen op provinciaal niveau.
- Kansen en bedreigingen signaleren, duiden en verwerken tot uitgangspunten voor discussie en beleidsvorming.
- Reflectie op de langere termijn, perspectief bieden en anticiperen op toekomstige vraagstukken.
- Door bovenstaande van betekenis zijn voor de sociaaleconomische ontwikkelingen in de provincie Overijssel.

Gevraagd advies

Geef recreatie en toerisme in Overijssel de plek die het verdient!

18-12-2023

Advies SER Overijssel Geef recreatie en toerisme in Overijssel de plek die het verdient!

Samenvatting Advies SER Overijssel Geef recreatie en toerisme in Overijssel de plek die het verdient!	
Verdiensten	Doelstellingen
1. Beoogde recreatie en toerisme als een wezenlijk onderdeel van de economie. 2. Anticipeer op ontwikkelingen in de samenleving die invloed hebben op de vrijetijdseconomie. 3. Ondersteun het belang van toerisme en recreatie voor de leefbaarheid in (kleine) kernen en de lokale voorzieningen. 4. Anticipeer op de kansen en uitdagingen op het gebied van menselijk kapitaal (human capital).	Doelstelling 1: Zorg dat werk en vrije tijd met elkaar in balans zijn. Het recht op vrijetijdseconomie is zelf vastgelegd in de Grondwet. Meer bereikbare vrijetijdsovereenkomsten leiden tot een betere gezondheid, meer levensvreugde, verhoging van de kosten voor de gezondheidszorg, een betere productiviteit en minder uitstroom op de arbeidsmarkt voor de personeelsgerichte leefwijze. Dit is belangrijk voor de individuele inwoner van Overijssel en voor de maatschappij als geheel. Doelstelling 2: Ontwikkelingen als de groeiende bevolking, vergrijping, aandacht voor duurzaamheid, digitalisering en innovatie in de sector, geprofiteerd en klimaatverandering leiden tot een veranderende vraag naar recreatie en toerisme. De vraag groeit, de behoefte verandert en het draagvlak voor toerisme neemt op sommige plekken af. Anticipeer hierop met een visie voor de langere termijn. Doelstelling 3: Toeristen en recreanten dragen bij aan de leefbaarheid in (kleine) kernen. Ze doen er hun boodschappen, gaan ergens lunchen en bezoeken cultuur en erfgoed, waar ze uitgangspunten voor de vrijetijdseconomie. Ze maken gebruik van de toeristische infrastructuur (B&B's, wandelen, openbaar vervoer etc.) en zorgen er met hun uitgaven voor, dat bepaalde voorzieningen in stand blijven. Doelstelling 4: De sector biedt werk en inkomsten aan een breed palet van werkenden, van familiebedrijven tot studenten en van marketingbureaus tot praktisch geschieden. Daar komt bij dat de recreatie & toerismesector uniek is, omdat deze niet geïmporteerd kan worden, de regio/plek is het product. Zet de sector daarmee verscheid in op innovatie, automatisering en robotisering, zodat er nieuwe verdienmodellen ontstaan en de afhankelijkheid van schone arbeidskrachten minder wordt.

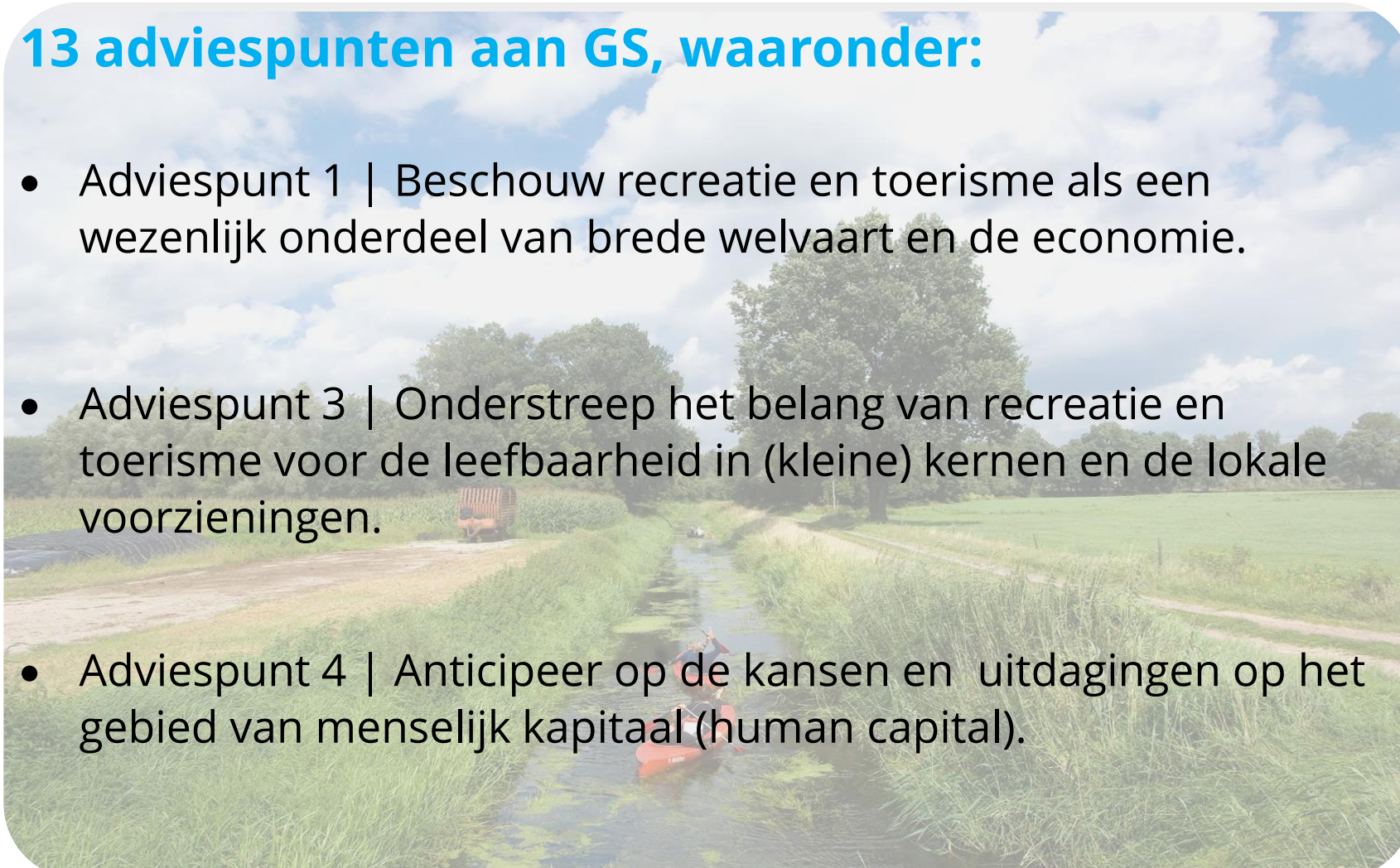
5. Speel in op de behoefte aan recreatieaanbiedingen dichtbij de woonwijken van de inwoners, naast de voorzieningen en landschappen, waarmee men bereid is om te spelen. 6. Zorg dat recreatie en toerisme aan de voorwaarde van voldoende groen wordt meegenomen. 7. Benut koppelkansen, combineer functies en infrastructuur met elkaar en zet er een plek toe. 8. Ontwikkel een spraakmakend en inspirerend verhaal opgebouwd uit de verhalen van de regio's, die voor kwaliteit en schep voorwaarden voor spelplek. 9. Bereid een aandacht aan stedelijke regio's en hun leefomgevingen, met name op gebied van natuur en landschap.	Omdat de term vrijetijdseconomie tot spraakvervalsing leidt en het niet alleen om natuurlandschap gaat, maar ook om stedelijke leefomgeving, voorzieningen en infrastructuur, schiedt SER Overijssel om de term "vrijetijdseconomie" te gebruiken. Er is meer ruimte nodig voor recreatieve activiteiten als wandelen, fietsen, zwemmen, sporten, spelen en ontspannen. Naast het buitengebied gaat het ook om meer recreatieruimte in het stedelijk gebied. Grote voorzieningen in de steden en dorpen zorgen ook voor een vermindering van druk op omringende (natuur)gebieden. Als er te weinig over K&T is nagedacht in ruimtelijke plan- en visiemoment, dan worden meer plannen in de uitvoering worden kunnen met behoud van natuur en plannen gerealiseerd met te weinig leefomgeving. Daarvoor doen inwoners dan te kort in hun taak 'om voorwaarden te scheppen voor maatschappelijke en culturele ontspanning en voor vrijetijdseconomie' (Grondwet, Artikel 22, lid 3). Meerzijdig ruimtegebruik biedt kansen om gehoor te kunnen geven aan de vraag om meer ruimte voor recreatie en toerisme. Overijssel is gebaat bij een toekomst waarbij de ruimtelijke omgeving integraal wordt aangepast en met elkaar in samenhang staat. Daarbij is 1.1 niet 2, en ook geen 3, maar 1. Waar één hectare voor recreatie en natuur en één hectare voor natuur en economie, samen één en dezelfde hectare zijn. Overijssel is geen relevant 'meisje' voor bezoekers en bezoekers. Zorg daarom dat Overijssel vooral de verrijder, aanjager en facilitator is van de verschillende regionale 'heren', die onderscheidend zijn, als het gaat om DNA, landschap en economie. De rol van provincie blijft belangrijk! De provincie stimuleert en verbindt door investering in innovatie, infrastructuur, mobiliteit (met openbaar vervoer), gemeenschappelijke gebiedsplan (met openbaar vervoer), kennis en data. Wat betreft stedelijke leefomgevingen en/of beleidsmomenten gaat het om voorwaarde uit naar omringende leefomgeving, waarmee wordt duidelijk gemaakt dat er ruimte is voor ontspanning en dat inzicht wordt in maatschappij geïmplementeerd en gehandhaafd wordt.
--	--

10. Zorg ervoor dat participatie door bewoners en bedrijven geen rituele dans is/waardt en bewoners in ideeën voor constructies met gedeelde taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. 11. Bied ruimte aan kleine ondernemerschappen en stimuleer om buiten de bestaande kaders van recreatie en toerisme te denken. 12. Bereik de toeristische sector bij de lopende gebiedsontwikkelingsmomenten over de toekomst van het landelijk gebied. 13. Pak als provincie Overijssel de schakel- en regionale binnen het grotere geheel.	Nodig bewoners en ondernemers (of brancheorganisaties) uit voor participatietrajecten, zoals de kennissafari. Geef hen een duidelijk stem in beleidsprocessen, zodat hun praktijkervaring serieus wordt meegenomen/genomen. Zorg dat zij zich daadwerkelijk betrokken voelen, zodat ze ook committeren aan het beleid en een bijdrage leveren aan de uitvoering ervan. Belangrijk is, om waar mogelijk, aan te sluiten bij bestaande en bestaande succesvolle PPP constructies, zoals het gebiedsprogramma 'Ruimte voor de Vecher', de beide Nationale Parken in Overijssel en de netwerkgroep GASTR Overijssel. Als er ruimte is voor duurzame en innovatieve ideeën en als ondernemers de mogelijkheid krijgen om te investeren in hun eigen leefomgeving, kunnen zij de sector een stapje verder brengen en van meenwaarde zijn voor hun gebied. De provincie Overijssel heeft ruime ervaring met gebiedsprogramma's gericht op innovatie, duurzaamheid en ondernemerschap. Deze programma's hebben Overijssel op veel terreinen koploper gemaakt en het verdient aanbeveling voor de provincie om hierin te blijven investeren. Just op het snijvlak van agrarisch, sport, cultuur en toerisme liggen er grote kansen voor gebiedsgericht innovatie, die verbandt is voor de economie (toeristische concepten, een goede boterham voor de ondernemers) en voor de lande welvaart (meer recreatieve ruimte, hogere belevingswaarde, meer wonen). Belangrijk is dat er voor ondernemers ook een verdienmodel is, zo is een aparte die natuurfunctie boert en daardoor waarde toevoegt, feitelijk een landschaparchitect, die daarvoor betaald dient te worden. De provincie heeft een schakelfunctie tussen de nationale en regionale/lokale niveau. Zorg ervoor dat de rollen op de verschillende schaalniveaus op elkaar aansluiten. Met name de schaalniveau provincie en regio's (Twente, Zuidoost- en Stedendriehoek) overlappen elkaar, consumenten soms met elkaar en zorgen voor onoverzichtelijke bureaucratie. Vooral bij de nieuwe Regio Drenthe speelt dit een belangrijke rol. Zorg aan de voorbuit voor een duidelijke verdeling en afstemming, zodat gezamenlijk een sterke lobby kan worden gevormd.
--	---

13 adviespunten aan GS, waaronder:

- Adviespunt 1 | Beschouw recreatie en toerisme als een wezenlijk onderdeel van brede welvaart en de economie.
- Adviespunt 3 | Onderstreep het belang van recreatie en toerisme voor de leefbaarheid in (kleine) kernen en de lokale voorzieningen.
- Adviespunt 4 | Anticipeer op de kansen en uitdagingen op het gebied van menselijk kapitaal (human capital).

13 adviespunten aan GS, waaronder:

- Adviespunt 8 | Ontwikkel een spraakmakend en inspirerend verhaal opgebouwd uit deelverhalen van de regio's. Ga voor kwaliteit en schep voorwaarden voor spreiding.
- Adviespunt 9 | Besteed ook aandacht aan stedelijke regio's en hun leefomgevingen, kies voor grotere gebieden en gebruik uitnodigingsplanologie om coalities te smeden en initiatieven aan te wakkeren en te forceren.
- Adviespunt 10 | Zorg ervoor dat participatie door bewoners en bedrijven geen rituele dans is/wordt en investeer in nieuwe PPS constructies met gedeelde taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

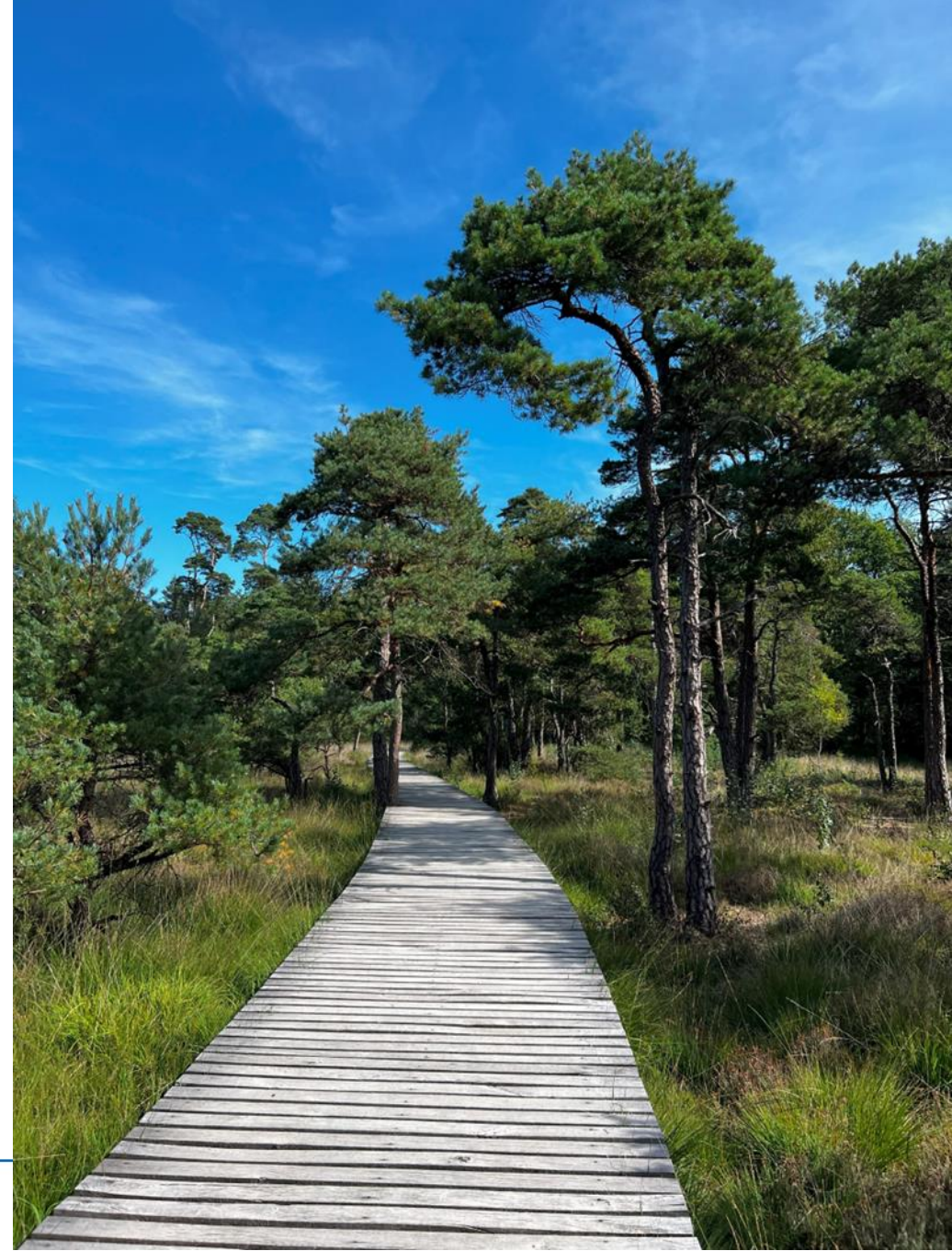
Adviespunten SER Overijssel sluiten aan bij duiding NBTC van het begrip Bestemmingsmanagement

Bestemmingsmanagement is een combinatie van strategische plannen en doelgerichte activiteiten. Hiermee brengen we alles bij elkaar: waardevol bezoek, unieke en aantrekkelijke ervaringen, verbeterde infrastructuur en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening.

Oog voor impact

Bestemmingsmanagement speelt een cruciale rol bij het aantrekken van bezoekers, het stimuleren van economische groei en het behoud van de culturele en natuurlijke rijkdommen van een bestemming. Dit met nadrukkelijke aandacht voor de impact op de omgeving - het milieu en de leefbaarheid voorop.

Gastvrijheidsdomein voegt waarde toe

Het uitgangspunt: het gastvrijheidsdomein kan een grote(re) bijdrage leveren aan maatschappelijke opgaven en aan de brede welvaart van alle Nederlanders.

De stip op de horizon is dat iedere Nederlander in 2030 profijt heeft van toerisme.

Belang bestemmingsmanagement voor de Sallandse Heuvelrug

*Toelichting door Bianca Veneklaas,
eigenaar camping De Holterberg*

Rol Gastvrij Overijssel

In het advies van de SER Overijssel adviseren we om de volgende sectoren te betrekken bij het tot stand brengen van de provinciale programma's voor recreatie, toerisme en vrije tijd:

- destinatie- en citymarketing organisaties;
- vertegenwoordigers van brancheverenigingen;
- onderwijs- en kennisinstellingen;
- diverse maatschappelijke partijen (natuur, cultuur, sport, etc);
- regionale/lokale vertegenwoordigers.

Deze actoren zijn in Overijssel verenigd in Gastvrij Overijssel. Wij adviseren om deze netwerkorganisatie een belangrijke rol in de bottom-up aanpak van provincie en regio's te geven, waaronder het bestemmingsmanagement.

“Je bewoner is ook je belever.”

Je bewoners zijn het grootste deel van je belevers (toerisme) en daarmee een aanvulling of zelfs invulling van je leefbaarheid en binding met het buitengebied.

Niet alleen toeristen van ver, maar ook de recreant uit de regio is van groot belang voor de vrijetijdssector in Overijssel.

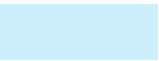
Belang bestemmingsmanagement voor Hanzestad Deventer

Toelichting door Harry Webers, voormalig bestuursvoorzitter VVV Deventer en betrokken bij de Nieuwe Hanze

Vragen?

Meer informatie en contactgegevens

www.ser-overijssel.nl

